

Date: 30/01/2023

(i) Printed Pages : 4

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code:

8	0	2	6
---	---	---	---

Exam. Code:

1	1	0	1
---	---	---	---

B.Ed. (Gen.) 1st Semester

(2122)

PEDAGOGY OF SOCIAL STUDIES (In all Mediums)

(Same for USOL Candidates of 1st Sem.)

Paper-P-1.1/1.2 Opt. (xxi)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 40

Note :— Attempt ONE question each from Units I to IV.
Unit V is compulsory.

UNIT-I

- I. Discuss the concept and nature of social studies with examples. 4+4
- II. Explain the correlation of social studies with the following:
- (a) Languages
- (b) Arts. 4+4

UNIT-II

- III. Discuss project method in detail with example. 8
- IV. Explain the following techniques of teaching with special reference to social studies subject :
- (a) Jurisprudential Enquiry
- (b) Field trip. 4+4

UNIT-III

- V. Discuss the recommendations given by NCF 2005 with regard to issues of social studies curriculum of secondary stage. 8
- VI. Difference between primary and secondary resources for learning. 8

UNIT-IV

- VII. Discuss the need and importance of ICT based approach in current times. 4+4
- VIII. What is cooperative learning approach ? Discuss its procedure in detail. 2+6

UNIT-V

- IX. Short answer type questions :
- (a) Difference between social studies and social science. 2
- (b) Give example of Brain storming technique. 2
- (c) What is realia and specimen ? 2
- (d) What is constructivist approach ? 2

(हिन्दी माध्यम)

नोट :- यूनिट I से IV तक में से एक-एक प्रश्न करें। यूनिट V अनिवार्य है।

यूनिट-I

- I. उदाहरणों के साथ सामाजिक अध्ययन की अवधारणा और प्रकृति पर चर्चा करें। 4+4
- II. निम्नलिखित के साथ सामाजिक अध्ययन के सहसंबंध की व्याख्या कीजिए।
- (a) भाषा
- (b) कला। 4+4

यूनिट-II

- III. परियोजना पद्धति पर उदाहरण सहित विस्तार से चर्चा कीजिए। 8

- IV. सामाजिक अध्ययन विषय के विशेष संदर्भ में शिक्षण की निम्नलिखित तकनीकों की व्याख्या कीजिए।
- (a) न्यायशास्त्र जांच
- (b) क्षेत्र यात्रा। 4+4

यूनिट-III

- V. माध्यमिक स्तर के सामाजिक अध्ययन पाठ्यक्रम के सुर्खों के लिए NCF 2005 द्वारा दी गई सिफारिशों के संबंध में चर्चा करें। 8
- VI. शिक्षण के लिए प्राथमिक और द्वितीयक संसाधनों के बीच अंतर करें। 8

यूनिट-IV

- VII. वर्तमान समय में ICT आधारित दृष्टिकोण की आवश्यकता और महत्व पर चर्चा करें। 4+4
- VIII. सहकारी अधिगम उपागम क्या है ? इसकी कार्यविधि पर विस्तार से चर्चा कीजिए। 2+6

यूनिट-V

- IX. लघु-उत्तरीय प्रश्न :
- (a) सामाजिक अध्ययन और सामाजिक विज्ञान के बीच अंतर करें। 2
- (b) ब्रेन स्टॉर्मिंग तकनीक का उदाहरण दीजिए। 2
- (c) वास्तविकता और नमूना क्या है ? 2
- (d) रचनात्मक दृष्टिकोण क्या है ? 2

(पंजाबी अनुवाद)

नोट :- यूनिट I ਤੋਂ IV ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਯੂਨਿਟ V ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਯੂਨਿਟ-I

- I. ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4+4
- II. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਓ :
- (a) ਭਾਸ਼ਾ
- (b) ਕਲਾ। 4+4

ਯੂਨਿਟ-II

- III. ਉਦਾਹਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8
- IV. ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਨਾਲ ਅਧਿਆਪਨ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ :
- (a) ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਜਾਂਚ
- (b) ਖੇਤਰੀ ਯਾਤਰਾ। 4+4

ਯੂਨਿਟ-III

- V. ਸੈਕੰਡਰੀ ਪੜ੍ਹਾਅ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਲਈ NCF 2005 ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 8
- VI. ਸਿੱਖਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਜ਼ਰੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰੋ। 8

ਯੂਨਿਟ-IV

- VII. ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ICT ਅਧਾਰਤ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਲੋੜ ਅਤੇ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 4+4
- VIII. ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਿਖਲਾਈ ਪਹੁੰਚ ਕੀ ਹੈ ? ਇਸਦੀ ਕਾਰਜ-ਵਿਧੀ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 2+6

ਯੂਨਿਟ-V

- IX. ਲਘੂ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ :-
- (a) ਸਮਾਜਿਕ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰੋ। 2
- (b) ਬੁੱਠ ਸਟੇਰੀਮਿੰਗ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਓ। 2
- (c) ਵਾਸਤਵਿਕਤਾ ਅਤੇ ਨਮੂਨਾ ਕੀ ਹੈ ? 2
- (d) ਰਚਨਾਤਮਕ ਪਹੁੰਚ ਕੀ ਹੈ ? 2